

Byla C-677/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. gruodžio 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesarbeitsgericht (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugpjūčio 18 d.

Ieškovės:

Industriegewerkschaft Metall (IG Metall)

ver.di – Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft

Kiti dalyviai:

SAP SE

SAP SE darbo taryba

BUNDESARBEITSGERICHT

<...>

NUTARTIS

<...>

Byloje, kurios dalyviai yra:

1. *Industriegewerkschaft Metall*, <...>

<...> Frankfurtas prie Maino,

ieškovė, skundo pateikėja ir apeliantė,

2. *ver.di – Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft*, <...> Berlynas,

ieškovė, skundo pateikėja ir apeliantė, <...>

3. SAP SE, <...> Valdorfas,

<...>

4. SAP SE darbo taryba, <...> Valdorfas,

<...> (**orig. p. 2**)

5. SAP SE grupės darbo taryba, <...> Valdorfas,

<...>

6. *Deutscher Bankangestellten-Verband e. V.*, <...> Diuseldorfas,

7. *Christliche Gewerkschaft Metall (CGM)*, <...> Štutgartas,

8. *Verband angestellter Akademiker und leitender Angestellter der chemischen Industrie e. V.*, <...>

<...> Kelnas,

Bundesarbeitsgericht (Federalinis darbo teismas) pirmoji kolegija <...> nutarė:

I. Pagal SESV 267 straipsnį prašyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo atsakyti į šį klausimą:

Ar Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft (Įstatymas dėl darbuotojų dalyvavimo Europos bendrovėje) 21 straipsnio 6 dalis, kurioje nustatyta, kad tuo atveju, kai reorganizavimo būdu steigiama Vokietijoje reziduojanti SE, renkant tam tikrą darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių dalį būtina užtikrinti atskirą rinkimų procedūrą profesinių sąjungų pasiūlytiems kandidatams, yra suderinama su 2001 m. spalio 8 d. Tarybos direktyvos 2001/86/EB, papildančios Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus, 4 straipsnio 4 dalimi?

II. Sustabdyti apeliacinio skundo nagrinėjimą, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims prejudicinį sprendimą. (**orig. p. 3**)

Motyvai

A. Pagrindinės bylos dalykas 1

Kiek tai svarbu prejudicinio sprendimo procedūrai, ginčas tarp bylos dalyvių vyksta dėl to, ar galioja nuostatos, įtrauktos į darbdavės ir specialiojo derybų organo sudarytą susitarimą dėl darbuotojų dalyvavimo *Societas Europaea*

(toliau – susitarimas dėl dalyvavimo), kaip tai suprantamas pagal *Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft* (Įstatymas dėl darbuotojų dalyvavimo Europos bendrovėje, toliau – SEBG) 21 straipsnį.

Darbdavė (trečioji bylos dalyvė) yra SE su dviejų pakopų sistema. Joje yra sudaryta SE darbo taryba (ketvirtoji dalyvė) ir grupės darbo taryba (penktoji dalyvė). Ieškovės yra dvi darbdavės įmonėje atstovaujamos profesinės sąjungos. Byloje dalyvauja ir kitos pas darbdavę arba jos grupėje atstovaujamos profesinės sąjungos (šeštoji–aštuntoji dalyvės).

Darbdavės teisinė forma anksčiau buvo akcinė bendrovė pagal Vokietijos teisę. Joje pagal *Gesetz über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer* (*Mitbestimmungsgesetz*, Įstatymas dėl darbuotojų dalyvavimo, toliau – *MitbestG*) 7 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 2 punktą buvo stebėtojų taryba, kurią sudarė aštuoni akcininkams atstovaujantys nariai ir aštuoni darbuotojams atstovaujantys nariai. Pagal *MitbestG* 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą tarp darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių buvo šeši įmonės darbuotojai ir du profesinių sąjungų atstovai. Abu profesinių sąjungų atstovai buvo asmenys, kuriuos pagal *MitbestG* 16 straipsnio 2 dalį buvo pasiūliusios darbdavės įmonių grupėje atstovaujamos profesinės sąjungos ir kurie buvo išrinkti atskirai nuo likusių šešių darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių.

2014 m. darbdavės teisinė forma buvo pakeista į SE. Nuo to laiko joje yra iš 18 narių sudaryta stebėtojų taryba. Pagal darbdavės ir specialiojo derybų organo (**orig. p. 4**) 2014 m. kovo 10 d. sudarytą susitarimą dėl dalyvavimo devyni iš stebėtojų tarybos narių yra darbuotojų atstovai. Susitarime dėl dalyvavimo nustatyti detalesni reikalavimai jų skyrimui. Pagal susitarimo dėl dalyvavimo II dalies 3.1 punktą į darbuotojų atstovus stebėtojų taryboje gali būti siūlomi ir skiriami tik SAP darbuotojai arba SAP grupėje atstovaujamų profesinių sąjungų atstovai. Pagal susitarimo dėl dalyvavimo II dalies 3.3 punktą profesinės sąjungos turi išimtinę teisę siūlyti tam tikrą Vokietijai tenkančių darbuotojų atstovų dalį; jų pasiūlytus asmenis darbuotojai renka atskirai.

Be to, susitarimo dėl dalyvavimo II dalies 3.4 punkte reglamentuojamas iki dvylikos narių sumažintos stebėtojų tarybos sudarymas. Tokiu atveju stebėtojų taryboje turi būti šeši darbuotojų atstovai. Darbuotojų atstovai, renkami į pirmas keturias Vokietijai tenkančias vietas, yra renkami iš Vokietijoje dirbančių darbuotojų. Darbdavės įmonių grupėje atstovaujamos profesinės sąjungos gali siūlyti kandidatus į dalį Vokietijai tenkančių vietų, tačiau atskiri jų pasiūlytų asmenų rinkimai nėra organizuojami.

Ieškovės per jų inicijuotas bylos nagrinėjimą teigė, kad susitarimo dėl dalyvavimo nuostatos, reglamentuojančios darbuotojų atstovų skyrimą į dvylikos asmenų stebėtojų tarybą, yra negaliojančios. Jos mano, kad šiomis nuostatomis pažeidžiama SEBG 21 straipsnio 6 dalis, nes profesinėms sąjungoms nesuteikiama išimtinė – taigi organizuojant atskirus rinkimus užtikrinama – teisė siūlyti kandidatus į darbuotojų atstovus stebėtojų taryboje.

Darbdavė mano, kad *MitbestG* 7 straipsnio 2 dalyje, siejamoje su 16 straipsnio 2 dalimi, numatyta išimtinė profesinių sąjungų teisė siūlyti kandidatus nėra saugoma pagal SEBG 21 straipsnio 6 dalį.

Žemesnių instancijų teismai ieškovių reikalavimus atmetė. Apeliaciniu skundu ieškovės ir toliau siekia, kad jų reikalavimai būtų patenkinti. (**orig. p. 5**)

B. Taikytinos nacionalinės teisės nuostatos

I. 1976 m. gegužės 4 d. *Gesetz über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer* (*Mitbestimmungsgesetz*, Įstatymas dėl darbuotojų dalyvavimo, toliau – *MitbestG*) (*BGBI. I p. 1153, pastarąjį kartą pakeistas 2015 m. balandžio 24 d. įstatymu – BGBI. I p. 642*), be kita ko, nustatyta:

7 straipsnis

Stebėtojų tarybos sudėtis

1. Įmonės stebėtojų tarybą,

- 1) kai įmonėje dirba ne daugiau kaip 10 000 darbuotojų, sudaro šeši nariai, atstovaujantys akcininkams, ir šeši nariai, atstovaujantys darbuotojams;
- 2) kai įmonėje dirba daugiau kaip 10 000, bet ne daugiau kaip 20 000 darbuotojų, sudaro aštuoni nariai, atstovaujantys akcininkams, ir aštuoni nariai, atstovaujantys darbuotojams;
- 3) kai įmonėje dirba daugiau kaip 20 000 darbuotojų, sudaro dešimt narių, atstovaujančių akcininkams, ir dešimt narių, atstovaujančių darbuotojams.

2. Tarp darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių turi būti:

- 1) stebėtojų taryboje, kurioje yra šeši darbuotojų atstovai, keturi turi būti įmonės darbuotojai ir du – profesinių sąjungų atstovai;
- 2) stebėtojų taryboje, kurioje yra aštuoni darbuotojų atstovai, šeši turi būti įmonės darbuotojai ir du – profesinių sąjungų atstovai;
- 3) stebėtojų taryboje, kurioje yra dešimt darbuotojų atstovų, septyni turi būti įmonės darbuotojai ir trys – profesinių sąjungų atstovai.

5. 2 dalyje nurodytos profesinės sąjungos turi būti atstovaujamos pačioje įmonėje arba kitoje įmonėje, kurios darbuotojai pagal šį įstatymą dalyvauja renkant įmonės stebėtojų tarybos narius. **(orig. p. 6)**

16 straipsnis

Profesinių sąjungų atstovų rinkimai į stebėtojų tarybą

2. Renkama iš kandidatų, kuriuos pasiūlė profesinės sąjungos, atstovaujamos pačioje įmonėje arba kitoje įmonėje, kurios darbuotojai pagal šį įstatymą dalyvauja renkant įmonės stebėtojų tarybos narius. <...>“

II. 2004 m. gruodžio 22 d. *Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft (SE-Beteiligungsgesetz, Įstatymas dėl darbuotojų dalyvavimo Europos bendrovėje, toliau – SEBG) (BGBl. I p. 3675, 3686, pastarąjį kartą pakeistas 2020 m. gegužės 20 d. įstatymu – BGBl. I p. 1044)*, nuo 2020 m. kovo 1 d. galiojančioje redakcijoje, be kita ko, nustatyta:

„2 straipsnis

Sąvokos

8. Darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus – tai bet koks būdas, įskaitant informavimą, konsultavimą ir dalyvavimą, kuriuo darbuotojų atstovai gali daryti poveikį bendrovėje priimtiniams sprendimams.

<...>

12. Dalyvavimas – tai darbuotojų dalyvavimas bendrovės reikalų sprendime, suteikiant jiems teisę:

- 1) rinkti ar skirti kai kuriuos bendrovės priežiūros ar administracinio organo narius, arba
- 2) rekomenduoti arba nepritarti kai kurių arba visų bendrovės priežiūros ar administracinio organo narių paskyrimui.

21 straipsnis

Susitarimo turinys

1. Rašytiniame valdymo organų ir specialiojo derybų organo susitarime, nepažeidžiant šalių savarankiškumo ir laikantis 6 dalies, nustatoma: **(orig. p. 7)**

3. Jeigu šalys sudaro susitarimą dėl dalyvavimo, turi būti apibrėžtas jo turinys. Be kita ko, turi būti susitarta dėl:

- 1) SE priežiūros ar administracinio organo narių, kuriuos gali rinkti arba skirti darbuotojai arba kurių skyrimą jie gali rekomenduoti arba jam nepritari, skaičiaus;
- 2) tvarkos, pagal kurią darbuotojai renka arba skiria šiuos narius ar rekomenduoja juos skirti arba nepritaria jų skyrimui, ir
- 3) šių narių teisių.

6. Nepažeidžiant šio įstatymo santykio su kitais darbuotojų dalyvavimą įmonėje reglamentuojančiais teisės aktais, jeigu SE steigama reorganizavimo būdu, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimančios sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio, kaip į SE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai. <...>“

C. Taikytinos Sąjungos teisės nuostatos

2001 m. spalio 8 d. Tarybos direktyvos 2001/86/EB, papildančios Europos bendrovės įstatų dėl darbuotojų dalyvavimo priimančios sprendimus, <...> 4 straipsnyje, be kita ko, nustatyta:

„Susitarimo turinys

1. Derybose dalyvaujančių bendrovių kompetentingi organai ir specialusis derybų organas bendradarbiauja, kad susitartų dėl priemonių, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimančios sprendimus.

2. Nepažeidžiant šalių savarankiškumo ir laikantis šio straipsnio 4 dalies reikalavimų, šio straipsnio 1 dalyje minimame dalyvaujančių bendrovių kompetentingų organų ir specialiojo derybų organo susitarime nurodoma[.] (**orig. p. 8**)

4. Nepažeidžiant 13 straipsnio 3 dalies a punkto, jeigu SE steigama reorganizavimo būdu, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimančios sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio, kaip į SE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai.“

D. Prejudicinio klausimo svarba sprendimui priimti ir jo paaiškinimas

Bylos baigtis priklauso nuo to, ar iš SEBG 21 straipsnio 6 dalies išplaukiantys reikalavimai, keliami susitarimo dėl darbuotojų dalyvavimo steigiant SE pagal Vokietijos teisę įsteigtos akcinės bendrovės reorganizavimo būdu turiniui, yra suderinami su Direktyvos 2001/86/EB 4 straipsnio 4 dalimi.

I. Ieškovių prašymas – kiek tai svarbu nagrinėjamoje byloje – pripažinti, kad 2014 m. kovo 10 d. susitarime dėl dalyvavimo numatytos nuostatos, reglamentuojančios darbuotojų atstovų skyrimą į dvylikos asmenų stebėtojų tarybą, yra negaliojančios, remiantis vien nacionaline teise turėtų būti patenkintas.

1. Prašymas <...> yra priimtinas.

<...> (orig. p. 9) <...>

2. Prašymas taip pat būtų pagrįstas. 2014 m. kovo 10 d. darbdavės susitarime dėl dalyvavimo numatytos nuostatos, reglamentuojančios darbuotojų atstovų skyrimą į dvylikos asmenų stebėtojų tarybą, būtų negaliojančios. Jos pažeistų SEBG 21 straipsnio 6 dalį.

a) Iš principo susitarimo dėl dalyvavimo šalys pagal SEBG 21 straipsnio 1 dalį gali savarankiškai nustatyti darbuotojų dalyvavimo, kaip jis suprantamas pagal SEBG 2 straipsnio 8 dalį, tvarką. Tai leidžia joms priimti planuojamos SE poreikius atitinkančias nuostatas ir naudoti ne tik pasiteisinusias dalyvavimo sistemas, bet ir kurti mišrias formas arba naujas koncepcijas ar tvarkas. Taip siekiama užtikrinti prasmingą skirtingose valstybėse narėse taikomų teisės aktų pusiausvyrą ir kartu tinkamą pritaikymą steigiamos SE poreikiams ir struktūroms <...>.

b) Tiesa, susitarimo dėl dalyvavimo šalims suteiktas savarankiškumas pagal SEBG 21 straipsnio 1 dalį aiškiai susiejamas su šios normos 6 dalyje nustatyta sąlyga. 6 dalyje numatyta, kad (orig. p. 10) jeigu SE steigiamas reorganizuojant akcinę bendrovę, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio, kaip ir į SE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai (*SEBG 27 straipsnio 6 dalies pirmas sakiny*s). Taigi įstatyme šalių savarankiškumas steigiant SE akcinės bendrovės reorganizavimo būdu yra ribojamas griežčiau saugant ankstesnę padėtį <...>.

c) Kolegija įsitikinusi, kad, aiškinant SEBG 27 straipsnio 6 dalies pirmą sakinį nacionalinėje teisėje taikomais būdais, pagal jį yra reikalaujama, kad susitarimo dėl dalyvavimo šalys, steigdamos SE reorganizavimo būdu, privalo užtikrinti, kad darbuotojų dalyvavimą bendrovėje priimant sprendimus užtikrinantys darbuotojų dalyvavimo, kaip jis suprantama pagal SEBG 2 straipsnio 8 dalį, procedūriniai elementai išliks tokio pat lygio ir naujai steigiamoje SE. Šie elementai – atsižvelgiant į reorganizuojamoje akcinėje bendrovėje jau esamų darbuotojų dalyvavimo, kaip jis suprantama pagal SEBG 2 straipsnio 8 dalį, procedūras –

nustatomi remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais. Šiuose teisės aktuose apibrėžti darbuotojų dalyvavimo bendrovėje priimant sprendimus elementai turi būti tokie pat lygiu užtikrinti ir SE. Šiuo klausimu reikia atsižvelgti ir į tai, kad SEBG 21 straipsnio 6 dalies pirmame sakinyje nenurodoma išsaugoti visų reorganizuojamoje bendrovėje esamų procedūrų ir teisinės padėties. Tai reiškia, kad SE taikomame susitarime dėl dalyvavimo turi būti užtikrinta tokia pat darbuotojų atstovų dalyvavimo procedūrinių elementų kokybė kaip ir reorganizuojamoje bendrovėje.

d) Tuo remiantis, darbdavės susitarime dėl dalyvavimo esančios nuostatos, reglamentuojančios darbuotojų atstovų skyrimą į stebėtojų tarybą, kurią sudaro dvylika narių, būtų nesuderinamos su SEBG 21 straipsnio 6 dalies reikalavimais. **(orig. p. 11)**

aa) Vienas iš darbuotojų dalyvavimo procedūrinių elementų, numatytų pagal Vokietijos teisę įsteigtoje akcinėje bendrovėje, kuriai taikomas *MitbestG* 7 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 2 punktą, siejamas su 2 dalies 2 punktu, yra *MitbestG* 16 straipsnyje numatyti atskiri profesinių sąjungų pasiūlytų darbuotojų atstovų stebėtojų taryboje rinkimai.

(1) Pagal *MitbestG* 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą stebėtojų taryboje, kurią sudaro aštuoni darbuotojų atstovai ir aštuoni akcininkų atstovai, šeši darbuotojams atstovaujantys stebėtojų tarybos nariai turi būti įmonės darbuotojai ir du – profesinių sąjungų atstovai. Profesinių sąjungų atstovai renkami atskirai nuo likusių darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių, iš kandidatų, kuriuos pasiūlė profesinės sąjungos, atstovaujamos pačioje įmonėje arba kitoje įmonėje, kurios darbuotojai dalyvauja rinkimuose (*MitbestG* 16 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny). Kiti darbuotojams atstovaujantys stebėtojų tarybos nariai privalo dirbti įmonėje arba atitinkamai įmonių grupei priklausančioje įmonėje, tačiau profesinės sąjungos turi teisę kelti kandidatus iš išorės – pastarieji neprivalo nei būti siūlančiosios profesinės sąjungos nariais, nei joje dirbti.

(2) *Mitbestimmungsgesetz* numatyta – organizuojant atskirus rinkimus užtikrinama – profesinių sąjungų teisė siūlyti kandidatus renkant tam tikrą darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių dalį grindžiama Vokietijos teisės aktų leidėjo įžvalga, kad profesinių sąjungų pasiūlytų darbuotojų atstovų dalyvavimas būtent dėl jų nepriklausomumo yra svarbus elementas formuojant nuomonę stebėtojų taryboje <...>. Įstatyme nuo pat jo įsigaliojimo 1976 m. liepos 1 d. laikomasi nepakitusios pozicijos, kad, norint užtikrinti lygiateisį ir visų pirma lygiavertį akcininkų ir darbuotojų dalyvavimą įmonių stebėtojų tarybose, būtina, kad darbuotojų pusėje dalyvautų ir kelias įmones apimančios darbuotojų organizacijos, taigi įmonėje arba įmonių grupėje atstovaujamų profesinių sąjungų atstovai <...>. Pagal šį požiūrį patiems darbuotojams nenaudinga, jeigu jiems atstovauja **(orig. p. 12)** tik jų įmonėje veikiančios organizacijos nariai <...>. Pagal įstatyme išreikštą vertinimą profesinių sąjungų pasiūlyti ir darbuotojų išrinkti darbuotojų atstovai stebėtojų taryboje sustiprina darbuotojų dalyvavimą įmonės valdyje. Taip užtikrinama, kad darbuotojams stebėtojų taryboje atstovautų ir

asmenys, gerai susipažinę su įmonės procesais ir poreikiais, ir asmenys, kurie yra išorės ekspertai <...>.

bb) Taigi organizuojant atskirus rinkimus užtikrinama profesinių sąjungų teisė teikti pasiūlymus renkant tam tikrą darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių dalį yra svarbus darbuotojų dalyvavimo akcinėje bendrovėje, kuriai taikomas *MitbestG* 7 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 2 punktas, siejamas su 2 dalies 2 punktu, procedūrinis elementas, kuris, akcinę bendrovę reorganizuojant į SE, pagal SEBG 21 straipsnio 6 dalį susitarime dėl dalyvavimo privalo būti išsaugotas tokios pat kokybės ir lygio <...> (**orig. p. 13**) <...>

(1) Tuo remiantis, susitarime dėl dalyvavimo reikėtų užtikrinti profesinių sąjungų teisę siūlyti kandidatus renkant tam tikrą darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių dalį. Be to, būtina atskira, su kitų darbuotojų atstovų skyrimu nesusijusi rinkimų procedūra, per kurią darbuotojai arba jų atstovai rinktųsi iš pasiūlytų kandidatų. Vokietijos teisės aktų leidėjo nuomone, tik taip užtikrinant teisę siūlyti kandidatus gali būti ir toliau užtikrinamas tokio pat lygio *MitbestG* 7 straipsnio 2 dalies 2 punktu, siejama su 16 straipsnio 2 dalimi, siekiamas lygiateisis ir lygiavertis darbuotojų dalyvavimas, kaip jis suprantamas pagal SEBG 2 straipsnio 12 dalį, SE stebėtojų taryboje, taigi jų prieš reorganizavimą turėta galimybė dalyvauti priimant bendrovės sprendimus, kaip tai suprantama pagal SEBG 2 straipsnio 8 dalį.

(2) SEBG 21 straipsnio 6 dalies laikymosi užtikrinimas turėtų poveikį ir profesinių sąjungų siūlomų darbuotojų atstovų, kurie būtų renkami atskirai, skaičiui. Pagal *MitbestG* 7 straipsnio (**orig. p. 14**) 2 dalies 1 ir 2 punktus Vokietijos akcinės bendrovės stebėtojų taryboje, kurią sudaro dvylika ir šešiolika narių, tarp šešių ir atitinkamai aštuonių darbuotojams atstovaujančių narių turi būti du profesinių sąjungų atstovai. Jeigu stebėtojų tarybą sudaro dvidešimt narių, tarp dešimties darbuotojams atstovaujančių narių turi būti trys profesinių sąjungų atstovai (*MitbestG* 7 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 3 punktas, siejamas su 2 dalies 3 punktu). Ši Vokietijos teisės aktų leidėjo nustatyta proporcija lemia SEBG 21 straipsnio 6 dalimi užtikrinto darbuotojų dalyvavimo priimant bendrovės sprendimus lygį. Todėl, kiek tai aritmetiškai įmanoma, ji ir toliau turi būti užtikrinama SE stebėtojų taryboje, priklausomai nuo stebėtojų tarybos dydžio ir darbuotojams tenkančių narių skaičiaus. Tai reiškia, kad – kaip tai galima padaryti pagrindinėje byloje – sumažinus stebėtojų tarybą nuo akcinėje bendrovėje buvusių 16 narių iki dvylikos narių SE susitarimo dėl dalyvavimo šalys privalėtų pripažinti profesinėms sąjungoms išimtinę teisę siūlyti ne mažiau nei vieną darbuotojams atstovaujantį stebėtojų tarybos narį.

(3) Susitarime dėl dalyvavimo užtikrintina išimtinė profesinių sąjungų teisė siūlyti kandidatus renkant tam tikrą darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių dalį neturėtų būti apribota įmonėje ar įmonių grupėje atstovaujamomis Vokietijos profesinėmis sąjungomis. Derybos leidžia susitarimo dėl dalyvavimo šalims – laikantis SEBG 21 straipsnio 6 dalies reikalavimų – priimti planuojamos SE poreikius atitinkančias nuostatas, tinkamai prisitaikant prie SE struktūrų.

Vienas iš SE požymių yra Sąjungos lygmeniu vykstantis darbuotojų dalyvavimas ir to nulemtas tarptautinis darbuotojų atstovų stebėtojų taryboje pobūdis. Tam prieštarautų orientavimasis vien į Vokietijos profesines sąjungas.

e) Šių iš SEBG 21 straipsnio 6 dalies kylančių reikalavimų 2014 m. kovo 10 d. darbdavės susitarimo dėl dalyvavimo nuostatos, reglamentuojančios dvylikos asmenų stebėtojų tarybos sudarymą, neatitinka. Darbdavės įmonių grupėje (**orig. p. 15**) atstovaujamos profesinės sąjungos gali siūlyti kandidatus į darbuotojams atstovaujančius stebėtojų tarybos narius. Tačiau kadangi jiems nėra numatyta atskira rinkimų procedūra, susitarimo dėl dalyvavimo II dalies 3.4 punkto nuostatos nepakankamai užtikrina, kad tarp darbuotojams atstovaujančių stebėtojų tarybos narių iš tiesų bus ir profesinių sąjungų pasiūlytas asmuo.

II. Vis dėlto kolegijai kyla klausimas, ar šis SEBG 21 straipsnio 6 dalies aiškinimas, kurio ji turi imtis, yra suderinamas su Direktyvos 2001/86/EB 4 straipsnio 4 dalies reikalavimais.

Sąjungos teisės akte numatyta, kad, nepažeidžiant 13 straipsnio 3 dalies a punkto, jeigu SE steigama reorganizavimo būdu, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio, kaip į SE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai. Jeigu paaiškėtų, kad ši norma grindžiama kitokia – prirėkus visų valstybių narių vienodai užtikrintina – samprata, reiškiančia visoje Sąjungoje vienodą mažesnę apsaugos lygį, SEBG 21 straipsnio 6 dalį kolegija turėtų atitinkamai aiškinti taip, kad ji atitiktų Sąjungos teisę.

Neįmanoma su paskutinės instancijos teismui būtinu tikrumu įvertinti, kokie – valstybių narių įgyvendintini – reikalavimai, susiję su darbuotojams garantuotinu apsaugos lygiu, kyla iš Direktyvos 2001/86/EB 4 straipsnio 4 dalies. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas šios normos kol kas nėra aiškinęs. Taip pat nėra akivaizdu, kaip teisingai taikyti Sąjungos teisę. Tam būtino Direktyvos 2001/86/EB 4 straipsnio 4 dalies aiškinimo turi imtis Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.